

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti,

Iurie Bejenaru,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de inculpata Ciumac Maria, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui

Ciumac Maria Constantin,

născută la 23 ianuarie 1952, originară din r-nul Soroca, s. Cosăuți, domiciliată în mun. Chișinău, str. Izmail 9, ap. 2.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 18 ianuarie 2012 - pînă la 26 martie 2013 (instanța de fond);

2. de la 18 aprilie 2013 - pînă la 09 decembrie 2013 (instanța de apel);

3. de la 04 martie 2014 – pînă la 27 mai 2014 (instanța de recurs ordinar).

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Avocatul Ceachir Anatolie care a susținut recursul ordinar declarat de inculpata Ciumac M., solicitînd admiterea lui în sensul declarat.

Inculpata Ciumac Maria fiind înștiințată legal în ședința instanței de recurs nu s-a prezentat, însă a depus o cerere prin care a solicitat judecarea examinării recursului în lipsa sa.

Procurorul Sergiu Crijanovschi s-a pronunțat pentru respingerea recursului ordinar declarat de inculpata Ciumac M.

Partea vătămată Roșca Tudor fiind citat legal (la dosar fiind anexat avizele de recepție) în ședința instanței de recurs nu s-a prezentat.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 26 martie 2013, Ciumac Maria a fost condamnată în baza art. 190 alin.(4) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activități comerciale pe un termen de 4 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Ciumac Maria, aproximativ la mijlocul lunii aprilie 2010, aflându-se în regiunea spitalului nr. 3 din str. Alecu Russo, 11, mun. Chișinău, avînd intenția dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul facilitării perfectării actelor necesare pentru obținerea unui lot de pămînt în sec. Ciocana, mun. Chișinău, a însușit ilicit de la Roșca Tudor suma de 4 500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 74210,40 lei și, ulterior continuîndu-și acțiunile sale criminale, aproximativ la începutul lunii mai 2010, aflându-se în regiunea spitalului nr. 3 din str. A. Russo, 11, mun. Chișinău, sub pretextul aceleași fapte, a mai însușit ilicit de la Roșca T. suma de 1 500 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul a 24 174,45 lei, în total însușind ilicit de la partea vătămată Roșca T. suma de 6000 euro, adică echivalentul a 98 384, 85 lei, după care a început sub diferite pretexte să se eschiveze de la întîlnire cu partea vătămată și, pînă în prezent nu i-a perfectat actele necesare pe lotul de teren promis și nici banii nu i-a restituit, cauzîndu-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de procuror, care invocînd blîndețea pedepsei, și anume la stabilirea pedepsei de către instanța de judecată incorect au fost aplicate prevederile art. 79 Cod penal, fără a ține cont de gravitatea infracțiunii comise, persoana inculpatei și anume faptul, că fiind anterior condamnată, nu a făcut concluziile necesare, nu a stat pe calea corijării, dar a comis o altă infracțiune, a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit căreia Ciumac Maria să fie condamnată conform învinuirii aduse la 8 ani închisoare, în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin

de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 3 ani.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2013, a fost admis apelul procurorului, casată partial sentința contestată, în partea aplicării pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

- Ciumac Maria a fost condamnată în baza art. 190 alin.(4) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 5 ani închisoare, în penitenciar pentru femeii, cu privarea de dreptul de a exercita activități comerciale pe un termen de 4 ani.

5. În motivarea soluției sale, instanța de apel a invocat că prima instanță n-a acordat deplină eficiență prevederilor art.79 Cod penal, în colaborare cu art.61, 75 Cod penal, aplicând o pedeapsă mai blândă, de altă categorie, ce nu este prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia este condamnată inculpata.

Astfel, aplicând art.79 Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, instanța de fond n-a luat în considerație că inculpata anterior a fost condamnată.

Prin urmare, instanța de apel a considerat oportun de aplicat în privința lui Ciumac M. pedeapsa sub limita minima prevăzută de legea penală, sub formă de închisoare, ținând cont de circumstanțele cauzei, de persoana inculpatei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatei, precum și că pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatei, cât și a altor persoane.

Totodată, instanța a menționat că „în cauză nu există temeii pentru aplicarea art. 90 Cod penal, de vreme ce sunt aplicate prevederile art. 79 Cod penal”.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar inculpata Ciumac Maria, care, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond, pe motiv că instanța a aplicat art.79 Cod penal, însă nemotivat a dispus aplicarea pedepsei cu închisoare pe un termen de 5 ani. La fel a menționat că ea a fost de acord să-l ajute pe partea

vătămată la soluționarea chestiunilor legate de un lot de teren amplasat în sect. Ciocana. Victima se afla mai mult timp peste hotarele țării, iar când s-a întors a solicitat ca să-i restituie suma de bani transmisă, deoarece nu mai dorea să procure lotul de pământ. A explicat că îi va întoarce banii, însă peste o perioadă de câteva luni, care ulterior i-au fost restituiți. A recunoscut primirea banilor, precum și că au fost primiți fără recipisă.

7. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Verificînd legalitatea hotărîrilor atacate pe baza materialelor cauzei, instanța de recurs consideră că vinovăția inculpatei în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal este pe deplin stabilită, iar calificarea acțiunilor lui Ciumac Maria în baza normei penale menționate este corectă și corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei.

În același rînd, Colegiul penal menționează că la stabilirea pedepsei instanța de apel nu a reținut în deplină măsură prevederile art.75 Cod penal, care stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a prezentului Cod.

Astfel, Colegiul reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, menționăm, **echitabilă**, în limitele sancțiunii legii în baza căruia persoana se declară vinovată. În același rînd, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal, în special, a prevederilor art.90 Cod penal, în cazul în care nu sunt impedimente.

În sensul art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnaților, cît și din partea altor persoane.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice

sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

În cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu periculozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului;
- conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vîrsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seamă la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Colegiul penal conchide, că instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatei Ciumac Maria nu a ținut cont în măsura deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei.

Prin hotărîrile judecătorești în privința inculpatei Ciumac Maria au fost reținute *doar circumstanțe atenuante*, și anume: recunoașterea vinovăției, căința sinceră, restituirea prejudiciului părții vătămate.

Cu toate că, în speță sunt prezente un cumul de circumstanțe atenuante, lipsa celor agravante, instanța de apel i-a aplicat lui Ciumac Maria o pedeapsă mai blîndă decît cea prevăzută de lege, sub formă de 5

ani închisoare, fără aplicarea art. 90 Cod penal, menționând că nu există temei pentru aplicarea normei date, în cazul în care se aplică art. 79 Cod penal, însă Colegiul penal constată că această concluzie și o asemenea motivare a soluției instanței de apel nu corespunde criteriilor de stabilire a pedepsei, deoarece suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 alin.(4) Cod penal, poate avea loc și în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave (art. 190 alin.(4) Cod penal), iar în speță nu este nici un impediment pentru aplicarea acestei norme de drept.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia pînă la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, cum ar fi: conduita bună a infractorului, străduința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau a repara paguba cauzată, comportarea sinceră în cursul procesului.

Din materialele cauzei se mai constată că potrivit extrasului eliberat de medicul N. Pădure, al Instituției Medico-Sanitară Publică "Centrul de Sănătate Ciorescu", din 22 mai 2014, Ciumac Maria este bolnavă și suferă de: *„BCVS Consecințele ictusului cerebral hemoragic (2006). Cardiopatie ischemică. Hipertensiune arterială esențială gr.III risc major. Crize hipertensive frecvente. Hugar pectoral de efort cl.f.III. Insuficiența cardiacă gr.II NYHA, frecvent crize hipertensive. Nu se permite deplasarea”*.

Ținînd cont de aceste împrejurări, avînd în vedere atît principiul prevăzut în art. 4 Cod penal – umanismul legii penale, cît și prevederile art. 61 alin.(2) Cod penal, Colegiul penal ajunge la concluzia că nu este rațional ca Ciumac Maria să execute pedeapsa stabilită și va aplica prevederile art. 90 Cod penal, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei pe un termen de probă, deoarece careva interdicții la aplicarea art. 90 Cod penal nu sunt, din care motive consideră oportună aplicarea în privința inculpatei a prevederilor art. 90 Cod penal.

Din aceste considerente, recursul declarat va fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura stabilirii pedepsei, rejudecată

cauza și pronunțată o nouă hotărîre prin care, executarea pedepsei principale sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, stabilită de instanța de apel, va fi suspendată condiționat, în baza art. 90 Cod penal, pe un termen de probă de 4 ani.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de inculpata Ciumac Maria, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2013, în partea stabilirii pedepsei, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre, după cum urmează.

Ciumac Maria Constantin se consideră condamnată în baza art. 190 alin.(4) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare, în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activități comerciale pe un termen de 4 (patru) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 4 (patru) ani.

În rest, dispozițiile hotărîrii contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședință publică la 24 iunie 2014, ora 09⁵⁰.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Iurie Bejenaru